

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-III.431.34.2024.4.3.6.8.9.10

Poznań, 5 września 2024 r.

**Ksiądz
Krzysztof Rudziński
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej
Dom Młodzieży
im. św. Dominika Savio**

ul. Aragońska 6
61-616 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

---

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań
tel. 61 854 1825, fax 61 854 1544

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: ps@poznan.uw.gov.pl
www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 1171

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli (w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)	<p>Kontrola w trybie uproszczonym na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., poz. 1720 z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem” i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477).</p> <p>Stan faktyczny został oceniony pod kątem zgodności z ww. ustawą w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym kontrolą.</p> <p>Zakres kontroli obejmował realizację przez Jednostkę zadań określonych w art. 4 i art. 93 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, a także zapewnienie dziecku odpowiednich warunków, określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, zawarty w upoważnieniu Wojewody Wielkopolskiego z 10 lipca 2024 r., znak: KN-II.0030.198.2024.</p> <p>Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2024 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.</p>
Jednostka kontrolowana	<p>Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio z siedzibą pod adresem: ul. Aragońska 6, 61-616 Poznań, w dalszej części dokumentu określana także w skrócie: „Placówką”, „POW”, „Domem”, „Jednostką” lub „POW DM im. św. Dominka Savio”.</p>
Kontroler/ Kontrolerzy	<p>Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anna Kościańska – inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu kontrolującego, - Katarzyna Brzóska – inspektor wojewódzki, - Grzegorz Przymus – starszy specjalista, - Edyta Kita – starszy specjalista, - Jarosław Szymański – inspektor wojewódzki, - Daria Cieślak – starszy specjalista. <p>Kontrolujący złożyli oświadczenia, że nie istnieją okoliczności uzasadniające wyłączenie ich od udziału w ww. kontroli.</p>
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	<p>Czynności kontrolne w siedzibie Placówki przeprowadzone były w dniach: 11 i 12 oraz 17 i 18 lipca 2024 r.</p>

Na podstawie § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę (...) oraz art. 197d ust. 1 ww. ustawy przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

II. Ocena kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące procedury i metody:

- pozyskano pisemne oświadczenia oraz przeprowadzono rozmowę z Panią Małgorzatą Wianecką-Nowak, która w trakcie czynności kontrolnych pełniła obowiązki Dyrektora Placówki (zwana dalej p.o. Dyrektora),
- przeprowadzono rozmowę z ks. Arturem Kucharskim, który w trakcie czynności kontrolnych był Dyrektorem Salezjańskiego Centrum Opiekuńczo – Wychowawczego Dom Młodzieży (zwanego dalej SCOW),
- przeprowadzono rozmowy z wychowankami na potrzeby kontroli oznaczonymi symbolami literowymi: „A”, „B”, „C” i „D”,
- przeprowadzono analizę zapisów rozmów z dziećmi przebywającymi w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Dom Młodzieży im. Michała Magone (zwanej także POW DM im. Michała Magone) – „E”, „F”, „G” i „K” oraz Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Dom Młodzieży im. bł. Piątki Poznańskiej (zwanej także POW DM im. bł. Piątki Poznańskiej) – „O”, które również dotyczyły sytuacji w Placówce,
- przeprowadzono rozmowy z wychowawcami zatrudnionymi w SCOW, na potrzeby kontroli oznaczonych numerami: 1, 2 i 6,
- przeprowadzono oględziny wybranego pomieszczenia Placówki,
- przeanalizowano przekazaną dokumentację.

Kontrolę przeprowadzono w związku z wpływem do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu anonimowego pisma, wskazującego na możliwe nieprawidłowości związane ze sprawowaniem opieki nad dziećmi przebywającymi w Placówce.

Biorąc pod uwagę, stwierdzone podczas kontroli, działania Placówki zgodne z obowiązującymi przepisami, jak i działania naruszające przepisy, działalność Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio, w łącznym zakresie objętym kontrolą, oceniono **negatywnie**.

W związku z nieprawidłowościami **wydano zalecenia pokontrolne**.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości.

8 lipca 2024 r. do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu wpłynęło anonimowe pismo, w treści którego wskazywano na zakazywanie dzieciom wychodzenia z budynku Placówki i swobodnego poruszania się po terenie SCOW, zakaz uczęszczania dzieci do szkół, zamykanie dzieci w „pokojach wyciszeń” oraz niewzywaniu do Placówki służb ratowniczych w sytuacjach tego wymagających, a także niezgłaszanie przez Kierownictwo SCOW ucieczek wychowanków.

W pierwszym dniu kontroli, dokonano oględzin pomieszczenia (zwanego: „rozmównicą”, „pokojem wyciszeń”, „wyciszalnią”), co do którego zachodziło uzasadnione podejrzenie, że może być wykorzystywane jako tzw. „izolatka”, w którym zamykani są wychowankowie sprawiający trudności wychowawcze. Oględziny pomieszczenia ujawniły, że ściany były brudne i miejscami odrapane z tynku i farby. Dwa okna znajdujące się w ww. pomieszczeniu nie miały klamek. Nie było na nich zasłon, rolet ani firanek. Na podłodze rozrzucone były zabawki, częściowo w workach na śmieci i torbach zakupowych. Klamka wewnętrzna w pokoju była niesprawna, uniemożliwiająca samodzielne otwarcie drzwi od wewnątrz. Pod ścianą leżał materac, bez prześcieradła i pościeli. Materac był brudny, z licznymi plamami i nosił widoczne ślady zużycia. W pomieszczeniu było gorąco i duszno. Na potrzeby kontroli sporządzono również dokumentację fotograficzną ww. pomieszczenia. Następnego dnia kontroli, ww. pomieszczenie zostało uprzątnięte. Wychowankowie z innej placówki administrowanej przez SCOW, którzy rozmawiali tego dnia z inspektorami wskazali, że wczoraj popołudniu zostali zobowiązani przez ks. Dyrektora Kucharskiego do wykonania tzw. „generalek” (generalnych porządków), w tym również do uprzątnięcia opisywanego pomieszczenia. W kolejnych dniach kontroli wszystkie rzeczy z ww. pokoju zostały usunięte. Do powyższego odniosła się p.o. Dyrektora: *„W pokojach brak klamek. Czas pobytu w pokoju wyciszeń i możliwość wyjścia zależy od sytuacji dziecka. Wychowawca donosi im jedzenie i wypuszcza do toalety. Gdy mają jakieś potrzeby pukają w drzwi i wychowawca przychodzi. Przy dużej agresji nie ma możliwości wyjścia”*.

(akta kontroli: str. 9-23, 65-68)

Z informacji uzyskanych podczas rozmów inspektorów z dziećmi wynikało, że w Placówce znajduje się pomieszczenie nazywane „rozmównicą” bądź „pokojem wyciszeń”, w którym dzieci są zamykane, kiedy są niegrzeczne, agresywne, dokonują ucieczek z Placówki, nie wykonują poleceń. Są tam zamykane na czas ustalany przez ks. Dyrektora Artura Kucharskiego, co potwierdziły także rozmowy z wychowawcami, którzy wskazywali, że: *„o wszystkim decyduje ks. Dyrektor Artur Kucharski”*. Podczas rozmowy z inspektorami wychowanek „C” powiedział: *„chodź pokażę wam, gdzie nas zamykają”*. Chłopiec zaprowadził inspektorów do pokoju na parterze i pokazał, że w pomieszczeniu nie można otworzyć drzwi od środka. Chłopiec potwierdził: *„mnie tam zamykają, jak krzyczę i tupię i jestem niegrzeczny. Dużo razy*

tam byłem”. Wychowanek „D” przekazał: „nie czuję się tutaj bezpiecznie”. Wychowanek „A” poinformował: „(...) Na lewo od wejścia jest rozmównica, tam trafiają osoby, które zrobią coś złego, albo są agresywne. Tam się zamyka dzieci na około godzinę, aby się wyciszyły i uspokoiły. Jak siedzi ktoś tam w czasie kolacji, to je później. „F” tam siedział 3 dni. Na materacu. Jak tam jest to się nie myję. Do wc wychodzi pod opieką wychowawcy i wychowawca pilnuje, aby wrócił. Wychowawca nie nadzoruje, to inne dzieci patrzą, czy coś się przypadkiem nie dzieje, przez szybkę w drzwiach. Jest też rozmównica w Magone, naprzeciwko pokoju pani XX, ale w tamtej rozmównicy jest pokój spotkań. To nie jest to samo, co ta rozmównica u nas”. Powyższe informacje zostały również potwierdzone przez wychowanków z innych placówek SCOW, tj.: Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Dom Młodzieży im. bł. Laury Vicuni (zwanej dalej POW DM im. bł. Laury Vicuni), POW DM im. Michała Magone oraz POW DM im. bł. Piątki Poznańskiej. Jak ustalono, inni wychowankowie bywają również karnie zamykani i przetrzymywani w ww. pokoju w Placówce za różne przewinienia, w tym: „ucieczki”, „wybuchy złości” i „niegrzeczne zachowania”, gdyż nie we wszystkich placówkach, administrowanych przez SCOW, znajduje się pokój o takim przeznaczeniu. Wychowanek „E” poinformował: „Jak ktoś jest agresywny to w domku Savio jest rozmównica i to jest izolatka, zdarza się, że ktoś tam śpi na materacach. **Ze względu na dużą zawartość wrażliwych danych osobowych dokonano wyłączenia części wystąpienia pokontrolnego zawierającego informacje pozyskane podczas kontroli. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902).** Wychowanek „K” poinformował: „Jak ktoś jest agresywny to jest zamykany w rozmównicy lub niektórzy nazywają ten pokój izolatką w domu Savio, o tym kto ma być tam umieszczony decyduje ks. Dyrektor. (...) Osoby w izolatce lub rozmównicy mogą tam spędzić nawet całą noc, zakluczają tam na klucz. Nie wiem, czy jest dostęp do jedzenia i picia, nikt tam nie pilnuje. (...)”. Wychowanek „G” przekazał w rozmowie, że: „Jest taka a’la izolatka, w domku obok, na Savio, o tym, że dziecko trafia do tej izolatki, decyduje Dyrektor. Ja tam nie byłem, ale kolega był. Tam się siedzi albo śpi. Była sytuacja, że dwóch chłopaków uciekło na kilka dni, to po powrocie z ucieczki trafili do izolatki. Spali na podłodze albo na materacu, chyba. Ale nie wiem, bo nic nie mówili o tym, gdzie spali. Nie mówili, gdzie jedzą, jak im się chce siku to wychowawca ich wypuszcza do toalety. W izolatce siedzieli razem i tam się bili. Jeden po wyjściu miał pod okiem zadrapanie. O tym, że się umieszcza w izolatce decyduje Dyrektor, a wychowawcy wykonują te polecenia. Izolatka jest na Savio na dole. Wychowawcy nie siedzą tam z dziećmi, w tym pomieszczeniu”.

(akta kontroli: str. 24-57)

Również wychowawcy potwierdzili, że w Placówce oraz POW DM im. bł. Laury Vicuni znajdują się pomieszczenia służące do izolowania dzieci. Jak poinformował wychowawca nr 1: „Pokój wyciszeń jest w Savio i Vicuni. Dzieci w Magone są zamykane na klucz w pokoju za nieposłuszeństwo na terenie placówki, nie mamy pokoju wyciszeń. W razie potrzeby wychowankowie Magone trafiają do izolatki w Savio i Vicuni. Izolatka służy do wyciszenia agresywnych dzieci. Posiłki dzieci w izolatkach dostają, kiedy sobie przypomni wychowawca. **Ze względu na dużą zawartość wrażliwych danych osobowych dokonano wyłączenia części wystąpienia pokontrolnego zawierającego informacje pozyskane podczas kontroli.**

Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902). *Nie wiem, ile czasu dzieci są w izolatce. Nie ma regulaminu czy procedur umieszczania w izolatce".* Wychowawca nr 2 poinformował: *„Wychowankowie z Magone są przekazywani do wyciszalni w Savio na godzinę, dwie. Najdłużej trwało to całą noc. Mam podejrzenie, że dzieci tam spały. Dzieci zostają w pokoju same. W sytuacji, gdy dziecko może zrobić sobie krzywdę wychowawca ma prowadzić monitoring. Decyzję o pobycie w izolatce podejmuje wobec wszystkich Dyrektor Kucharski. Dzieci mają zapewnione wyżywienie i picie w pokoju wyciszeń".* Z kolei wychowawca nr 6, zatrudniony w POW DM im. św. Dominka Savio poinformował, że: *„Istnieje tzw. rozmównica czyli pokój wyciszeń kiedy dziecka nie można opanować. Kiedy trafiają dzieci do tego pokoju to nie mogę powiedzieć kto nimi się opiekuje."*

(akta kontroli: str. 58-64)

O odniesieniu się do powyższych kwestii zapytano w rozmowie p.o. Dyrektora, która przekazała, że: *„Pokoje wyciszeń – to pokój dla wychowanków agresywnych, żeby móc ich oddzielić od grupy i wyciszyć. Ks. Kucharski wykorzystywał taki pokój również po to, żeby dziecko nie uciekło z placówki (wiem o 3 takich sytuacjach). W pokojach brak klamek. Czas pobytu w pokoju wyciszeń i możliwość wyjścia zależy od sytuacji dziecka. Wychowawca donosi im jedzenie i wypuszcza do toalety. Gdy mają jakieś potrzeby pukają w drzwi i wychowawca przychodzi. Przy dużej agresji nie ma możliwości wyjścia. Jak się zanosi na wybuch dziecko może samo nawet na swój wniosek tam trafić z możliwością wyjścia. Trudno nam zlikwidować te pokoje uważam, że jest zasadność w zakresie wyciszenia. Zabezpieczenie dziecka, które ucieka nie powinno być używane. Decyzję o umieszczeniu w pokoju podejmuje wychowawca – zgłasza to przełożonym Dyrektorowi mi albo ks. Kucharskiemu. Czasami to decyzja Dyrektorów lub indywidualna ks. Kucharskiego. Dzieci są w pokojach wyciszeń zależnie od sytuacji. Nocowały tam jedynie dzieci zagrożone ucieczką. **Ze względu na dużą zawartość wrażliwych danych osobowych dokonano wyłączenia części wystąpienia pokontrolnego zawierającego informacje pozyskane podczas kontroli. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902).** Piątka Poznańska nie ma pokoju wyciszenia. Dziewczynki z Vicuni trafiają u siebie do pokoju wyciszeń. W Savio umieszczane są dzieci z tej Placówki lub z Magone. W Piątce są dzieci, które nie wymagają pobytu w pokoju. Wychowawca, który ma dyżur w placówce, w której jest pokój wyciszeń kontroluje dziecko w pokoju, niezależnie z której placówki jest wychowanek. Jeśli jest sam prosi o pomoc innych pracowników"*.

O powyższą kwestię zapytano także ks. Dyrektora Artura Kucharskiego, który poinformował: *„Jeżeli dziecko wpada w furię to idzie do takiego pokoju. Są zagrożeniem dla siebie i innych. Czasem wychowawcy podejmowali decyzję, czasem ja. To nie jest cykliczne przebywanie w tym pokoju. Mamy 2 dzieci, które plasują się na MOW. Nie mamy narzędzi. Zawsze dzieci dostawały jedzenie i picie. Mogą korzystać z toalety, umyć się. Takie pomieszczenia są w Savio i Vicuni. (...) Oni trafiają do pokoju z szybkością. Wychowawcy wiedzą, że mają zaglądać. Teraz odstąpiłem od zamykania w pokoju wyciszeń, ale pozbawiliśmy się narzędzi. Inne dzieci patrzą na to i się demoralizują. (...) To nie są dzieci nadające się do domu dziecka. Jak je prosiłem, by wróciły to*

wracały. Są zdemoralizowane, a my nie mamy narzędzi. Opiekę nad dzieckiem sprawuje wychowawca na dyżurze w tym domku, w którym dziecko przebywa w pokoju wyciszeń.”

(akta kontroli: str. 65-74)

Analiza powyższych wypowiedzi wskazuje na to, że zdaniem osób kierujących, za dziecko przebywające w izolatce odpowiada ten wychowawca, który pełni dyżur w placówce, w której to pomieszczenie się znajduje, natomiast wychowawca pracujący w POW DM im. św. Dominka Savio wyraźnie stwierdził, że nie wie kto zajmuje się dziećmi przebywającymi w izolatce, mimo że pełni w tej Placówce dyżur. Z analizy grafików pracy wychowawców Placówki, wynika, iż w okresie od 1 stycznia 2024 r. do dnia kontroli, praktycznie wszystkie dyżury pracowników były pojedyncze. Zatem, jeżeli w Placówce zostały umieszczone dzieci wymagające szczególnej uwagi, opieka jednego wychowawcy podczas dyżuru jest niewystarczająca, w szczególności, że Placówka zlokalizowana jest na dwóch poziomach (parter i piętro), co jest **niezgodne z § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia**. Nadto należy wskazać, że zgodnie z § 13 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia *przy organizacji pracy wychowawczej dyrektor winien wziąć pod uwagę konieczność zapewnienia dziecku poczucia bezpieczeństwa*. Z ww. rozmów z wychowankami wyraźnie wynika, że dzieci nie czują się bezpiecznie, w szczególności nie odpowiada im pobyt w izolatce. Brak poczucia bezpieczeństwa u dzieci wzmagany jest nieznaną im zakresem odpowiedzialności ze strony wychowawców. Powyższe jest **niezgodne z § 13 ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia**. Ponadto, podczas rozmowy z inspektorami p.o. Dyrektora poinformowała, że w „pokoju wyciszeń” umieszczani są również wychowankowie z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Dom Młodzieży im. Michała Magone. Przenoszenie dzieci z jednej placówki do innej jest niezgodne z prawem dziecka do stabilnego środowiska wychowawczego, określonym w **art. 4 pkt 4 ww. ustawy** oraz obowiązkiem Placówki polegającym na zaspokajaniu potrzeb dzieci w zakresie rozwojowym, określonym w **art. 93 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy**, a nadto z zezwoleniem Wojewody Wielkopolskiego z dnia 19 grudnia 2011 r., znak: PS.II-59423-4-3/11, zmienionym decyzją z dnia 5 marca 2014 r., znak: PS-II.9423.4.4.2014.5, zmienionym decyzją z dnia 27 lutego 2019 r., znak: PS-III.9423.1.2019.5, w zakresie liczby miejsc, którymi Placówka może dysponować. Nadto przetrzymywanie dzieci w ww. pokojach świadczy o braku ochrony dzieci ze strony Placówki przed poniżającym traktowaniem i karaniem, arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka, co jest **niezgodne z art. 4 pkt 7 i 9 ww. ustawy**. Dodatkowo, jak wynika z rozmowy z wychowawcą nr 1 Placówka nie zawsze zapewnia dzieciom umieszczonym w izolatce wyżywienie, a fakt pobytu w izolatce oznacza, że Placówka nie zapewnia dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów, co jest **niezgodne z § 18 ust. 1 pkt 1 i 9 ww. rozporządzenia**.

(akta kontroli: str. 25-99)

Podczas kontroli przeanalizowano realizację procedury związanej z nieusprawiedliwioną nieobecnością dziecka w Placówce. W POW DM im. św. Dominka Savio na ten temat wypowiedział się wychowanek „A”, który poinformował: *„często dzieci uciekają, jest to zgłaszane na policję. Za ucieczki są kary, np. wyrywanie zielska. Za ucieczkę można siedzieć w rozmównicy. Ja nigdy nie uciekałem, nie ma sensu, bo i tak mnie znajdą (...)”*.

Również wychowawcy zostali zapytani o procedurę zgłaszania ucieczek wychowanków i zgłaszania do odpowiednich służb (policji, pogotowia ratunkowego) sytuacji zagrażających zdrowiu lub życiu wychowanków. Wychowawca nr 6 podał: „*W Savio nie było ucieczek dzieci odkąd pracuję. Ścieżka zgłoszenia jest taka: zgłaszam problem Dyrektorowi, a potem na policję (...)*”.

O powyższą kwestię zapytano również p.o. Dyrektora, która przekazała, że: „*W sytuacji, gdy dziecko ucieka to wychowawca podejmuje czynności wyjaśniające. Na początku szuka dziecka. W sytuacji, gdy było podejrzenie, że dziecko wróci to nie zawsze od razu zgłaszamy ten fakt na policję. Zgłoszenie ucieczki trafia do Dyrektora ks. Artura Kucharskiego. Ks. Dyrektor podejmuje decyzję o zgłoszeniu ucieczki na policję. Czasami podejmował decyzję o niezgłoszeniu ucieczki na policję. Zanim zgłoszenie trafiło na policję okres oczekiwania trwał od 1 godziny do czasami 6 godzin. Dotyczyło to zwłaszcza dzieci starszych, którym już wcześniej zdarzało się, że wracały z opóźnieniem ze szkoły. Ks. Dyrektor podejmował decyzję o niezgłoszeniu, wyjaśniając, że dzieci wrócą (...). Czasami ks. Dyrektor albo ja, odmawialiśmy zgłaszania spraw na policję i pogotowie. Nie dotyczy to sytuacji ewidentnych/skrajnych. Oceniamy skalę i potrzebę, czy jest zasadność wezwania służb. Jeśli widzę, że dziecko może zostać zabezpieczone przez nas to nie wzywamy służb. Są też sytuacje odwrotne, że wychowawca twierdzi, że nie ma zasadności, ale ja uznaję, że zgłaszamy sprawę (...)*”.

(akta kontroli: str. 25-28, 58-59)

Powyższe działania bądź zaniechania wezwania odpowiednich służb mogą stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia i życia dziecka. Co więcej z informacji uzyskanych na potrzeby kontroli z Komisariatu Policji Poznań-Północ wynika, że „*w momencie zgłaszania zaginięcia/samowolnego oddalenia się wychowanków, kadra pedagogiczna/opiekunowie, nie informowali funkcjonariuszy Policji, z którego Domu Młodzieży dany wychowanek uciekł. Z uwagi na godziny pracy kadry Domów Młodzieży zdarzało się również, że osobą zgłaszającą zaginięcie/samowolne oddalenie się osoby był inny opiekun (z innego budynku – Domu Młodzieży).*” W informacji zwrócono również uwagę, że „*zwłoka w czasie zgłoszenia może skutkować trudnościami w odnalezieniu wychowanków zdrowych*”. Jednocześnie poinformowano, że „*ujawniono praktyki, w których zaginięcia/samowolne oddalenia się nie były zgłaszane, z uwagi na powrót wychowanków po upływie kilku godzin, od ich zniknięcia.*” Od stycznia 2023 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, według danych Komisariatu Policji Poznań – Północ, SCOW ze wszystkich placówek zgłosiło 10 ucieczek ośmiorga dzieci w 2023 r. oraz 10 ucieczek siedmiorga dzieci w 2024 r. Z informacji pozyskanych z Komisariatu Policji wynika, że z wymienionych osób ostatecznie wobec trzech z nich czynności poszukiwawcze prowadzone były przez inne jednostki Policji. Natomiast zgłoszenia o ucieczkach, nie zawierały informacji z jakiej konkretnie placówki dane dziecko samowolnie się oddaliło. Z kolei dane przedłożone przez p.o. Dyrektora wskazują, że SCOW ze wszystkich placówek zgłosiło 8 ucieczek: ośmiorga dzieci w 2023 r. oraz 13 ucieczek: siedmiorga dzieci w 2024 r. Analiza dodatkowych danych liczbowych pozyskanych z Komisariatu Policji Poznań – Północ oraz Placówki, dotyczących ucieczek małoletnich z POW DM im. św. Dominika Savio, wykazała, że są one zgodne, tj. zgłoszono 1 ucieczkę jednego dziecka w 2023 r. oraz zgłoszono 1 ucieczkę jednego dziecka w 2024 r.

Analiza dokumentacji dotyczącej postępowania SCOW w przypadku nieusprawiedliwionych nieobecności dzieci w Placówce wykazała, że po zauważeniu nieobecności dziecka - niezwłocznie przeprowadzono postępowanie wyjaśniające. Natomiast, w żadnym z przypadków samowolnego oddalenia się wychowanka nie powiadomiono sądu rodzinnego oraz właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie o zdarzeniu. Zatem brak powiadamiania przez p.o. Dyrektora Placówki o nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka z konkretnej placówki administrowanej przez SCOW, a także brak powiadamiania o nieobecności sądu i właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie jest **niezgodne z § 5 ww. rozporządzenia**.

(akta kontroli: str. 100-114)

Ustalenia kontrolne pozwalają stwierdzić, że osobą podejmującą ostateczne decyzje we wszystkich placówkach administrowanych przez SCOW jest ks. Artur Kucharski, pomimo iż został odsunięty z funkcji Dyrektora tych placówek. Powyższe potwierdzili wszyscy wychowankowie, z którymi prowadzono rozmowy, a także wszyscy wychowawcy. 17 lipca 2024 r., p.o. Dyrektora Pani Małgorzata Wianecka-Nowak, w rozmowie z inspektorami oświadczyła: *„Formalnie Ksiądz Artur Kucharski jest Dyrektorem SCOW, który zatrudnia pracowników i ma odpowiedzialność finansową, a ja pełnię rolę p.o. i mam obowiązki dotyczące dzieci: przyjmowanie, urlopowanie etc. Po powołaniu na p.o. Dyrektora nie został mi zmieniony zakres obowiązków. Ksiądz Dyrektor jest osobą, która finalnie podejmuje decyzje dotyczące wychowanków”*. 18 lipca 2024 r. odbyła się rozmowa inspektorów z ks. Arturem Kucharskim. Na pytanie inspektorów, kto podejmuje decyzje w Placówce dotyczące jej funkcjonowania i metod pracy z wychowankami, Ksiądz Kucharski odpowiedział, że to on jest osobą decyzyjną: *„Zostałem odwołany ze stanowiska Dyrektora placówek, nie zostałem odwołany ze stanowiska Dyrektora Centrum. Ja za decyzje ponoszę odpowiedzialność. Omawiamy sytuacje, ale to ja podejmuję decyzje i ponoszę za nie odpowiedzialność”*. Podejmowanie decyzji leżących w gestii dyrektora Placówki przez osobę, której nie powierzono tej funkcji oraz brak decyzyjności p.o. Dyrektora i realizowanie przez niego decyzji dotyczących organizacji pracy wychowawczej podejmowanych przez osoby do tego nieuprawnione jest **niezgodne z § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia**.

(akta kontroli: str. 65-71)

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu do „Książki kontroli” pod nr 15.

IV. Uwagi i wnioski.

Biorąc pod uwagę spostrzeżenia poczynione przez zespół inspektorów podczas kontroli, rekomenduję:

1. przeprowadzić rozmowy dyscyplinujące z pracownikami SCOW w związku z niewłaściwym odnoszeniem się do wychowanków,

2. zorganizować szkolenia dla kadry SCOW z zakresu komunikacji werbalnej i niewerbalnej, radzenia sobie z zachowaniami agresywnymi dzieci, rozpoznawania symptomów dziecka krzywdzonego oraz treningu zastępowania agresji i radzenia sobie z emocjami.

V. ZALECENIA POKONTROLNE

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w funkcjonowaniu Placówki oraz w realizacji zadań, określonych w ww. ustawie i ww. rozporządzeniu, zalecam:

1. **przestrzegać liczby dzieci pozostających pod opieką 1 osoby pracującej z dziećmi w taki sposób, aby odpowiadała ona potrzebom dzieci oraz rodzajowi prowadzonych zajęć, zgodnie z § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia,**
2. **właściwie organizować pracę wychowawczą przez osobę uprawnioną, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia dziecku poczucia bezpieczeństwa, w taki sposób, aby wychowawcy pełniący dyżury wychowawcze znali zakres swojej odpowiedzialności, zgodnie z § 13 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ww. rozporządzenia,**
3. **niezwłocznie zaprzestać nieuprawnionego izolowania, zamykania, przetrzymywania dzieci w osobnych pomieszczeniach i przestrzegać prawa dziecka do:**
  - a) **stabilnego środowiska wychowawczego, zgodnie z art. 4 pkt 4 ww. ustawy,**
  - b) **ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka, zgodnie z art. 4 pkt 7 ww. ustawy,**
  - c) **ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, zgodnie z art. 4 pkt 9 ww. ustawy,**
4. **zaspokajać niezbędne potrzeby dzieci poprzez:**
  - a) **zapewnienie właściwych warunków bytowych,**
  - b) **wyżywienia dostosowanego do ich potrzeb rozwojowych,**
  - c) **dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów,**

zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy oraz § 18 ust. 1 pkt 1 i 9 ww. rozporządzenia,
5. **każdorazowo przeprowadzać postępowanie wyjaśniające i bez zbędnej zwłoki – w ciągu 24 godzin - powiadamiać o nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka, rodziców albo opiekunów prawnych dziecka, Policję, sąd, który orzekł o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, asystenta rodziny prowadzącego pracę z rodziną dziecka, powiatowe centrum pomocy rodzinie, a także marszałka województwa w przypadku dziecka umieszczonego w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, zgodnie z § 5 ww. rozporządzenia.**

VI. Pozostałe informacje.

Niniejszy dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektorowi Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej Dom Młodzieży im. św. Dominika Savio, drugi pozostawiono w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Treść wystąpienia pokontrolnego podlega udostępnieniu, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z wyłączeniem danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.) kontrolowana Jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa powyżej przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana Jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1.000 do 15.000 zł.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 11 stron.

Anna Kościańska

Edyta Kita

z up. Wojewody Wielkopolskiego

Katarzyna Brzóska

Grzegorz Przymus

Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Daria Cieślak

Jarosław Szymański

Dokument sporządziła:

Anna Kościańska

Inspektor wojewódzki

25 października 2024 r.